

סיוע לילה

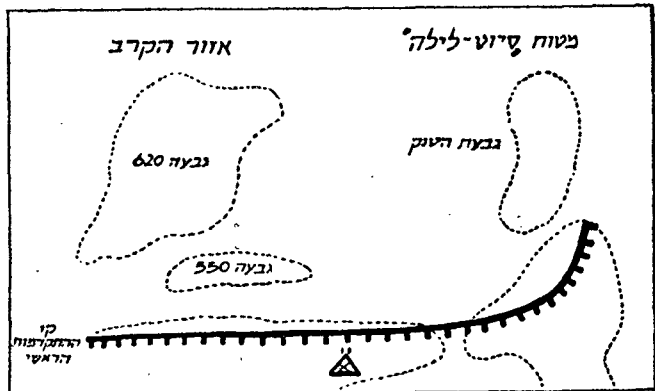
סאח לויס"קול" ז'. א. קראון ולויס"קול" ז'. ר. בנם

של שביתת-נשק שאין בטחון כי תתמיד — המשימה העומדת נכחה כפולה היא. עליה להיות מוכנה בתמידות לחידוש פתאומי של פעולות האיבה — ועליה לקדם על ידי אימון אינ-קץ את נכונותה לקרב. אלה היו שתי המשימות שעמדו בפני הדיביזיה ה-1 של צבא-הצניחה אחרי הפסקת האש בקוריאה בקיץ 1953. בבצעה את משימת האימון שלה קבעה

תרגילי ירייה, במסגרת מבצע יום-ולילה, ותיאום כלי-הנשק-המסויעים על-ידי המפקד וגייסותיו — יש לחיוב בהם כל גדר.

הדיביזיה תרגיל יחיד במינו בלחמת-יבשה. בעצמת "גדוד מוגבר". השטח שהוקצה לאימון זה כונה "מטוח הסיוט", ואכן כינויו כינוי הולם הוא. "מטוח הסיוט" הוקם תחילה על ידי צבא ארה"ב שבקוריאה בשביל בוחז'קרב לגדודי רגלים — והועמד לרשות צבא-הצניחה לאותה מטרה עצמה. המטוח, כ-6 ק"מ אורכו וכק"מ אחד רוחבו, הכיל בתוך אזור הקרב 3 תנאי-מפתח: אלו הן "גבעת הטנק" והגבעות 550 ו-620 — כשזו האחרונה מהווה את היעד הסופי בתרגיל האימון האמור. כדי לאמן כיאות במטוח את 9 גדודי הרגלים של הדיביזיה, הוקמה "מפקד" דת-מנהל-התרגיל". למנהל-התרגיל ו- למטחו ניתן חודש ימים. כדי להכין תרגיל מתאים בקרבת-התקפה יבשתי בשביל גדודי-רגלים מוגבר של צבא-הצניחה. במשך אותו חודש פותח תרגיל, שכלל החלפת לילה של הגייסות שבי-קוי החזית, הגנה חפזיה, הגנת לילה,

השכם בבוקר אחד ב-1954, הציצו חיילים זעופי-פנים מהדיביזיה ה-1 של צבא-הצניחה מתוך עמדותיהם לעבר גבעות קוריאה, התפוסות בידי אויב. רתוקים היו לקרב משך רוב הלילה, והיו עתה עייפים. עם מתן אות שנקבע מראש, פתחה לפתע הארטילריה באש. בהטילה את פגזיה אל תוך שטח האויב. התפוצצויות אלו לוו נפץ טרטור רובים, שיעול מרגמות — בנות 4.2 אינטש, 81 מ"מ ו-60 מ"מ — ו"נביחה" מקוטעת של אש מקלעים. לאחר זמן הוסיפו אף הקנים-ללא-רתע בני 75 מ"מ את שאגתם אל מערבולת-הקולות שהשתוללה מעל גבעות קוריאה הירוקות. וכאילו כדי להדגיש את חשיבות הפעולה, הופיעו מטוסי סילון מה-כנף ה-1 לאוירית-צבא-הצניחה והנמיכו טוס כדי לפלוט רקיטות ופצצות. כפי שאולי שיערת, לא סימל הדבר כלל את הפרת שביתת-הנשק בקוריאה, אלא היה זה תרגיל-אימון, בעצמת גדוד-מוגבר, אשר בו כל כלי הנשק — הן אלה המשותפים אורגנית ליחידה והן אלה המסייעים לה — ירו בפועל, תוך תיאום. יחידה צבאית המחזיקה בגזרת הגנה, בתקופה

אופן — דבר המוכיח גמישות, והעדר מעודד של מושגי שגרה מאובנים של טקטיקה. אולם, קיים היה בכל זאת דמיון מספיק בין דרכי ביצוע התרגילים, כך שאנו יכולים עתה לעקוב אחר דרכו של גדוד "טיפוסי" בתמרונים.

לפני צאתו מאזור החניה הקבוע שלו, קיבל מפקד הגדוד העתק מתיאור "המצב הכללי", תשקיפי בטיחות, וצופן לאותות-הפירוטכניים. אין הוא איפוא זר לתרגיל שעה שיורדים אנשי יחידתו מהמשאיות ב"מחנה הסיוט", בערך בצהרי היום הראשון, ראשית, צריך הוא להתחנך את יחידתו בחניון-שדה (Bivouac) מתוך הנחה שגודו הוא גודד עתודה, אשר יחליף עד מהרה יחידה "מעוכה" למדי, בגזרה או בחזית מרכזית, ללא אגפים חשופים. ב-15.45, הוא מתייצב בלויט אנשי מטהו במפקדת התרגיל ב"מחנה הבסיסי" שבביל תדרוך. כאן מתוארים לפניו התפ"ס שהכין הגדוד, האופן בו יתנהל התרגיל, פרטים מנהלתיים, מקצת פרטים על כוח "התוקפן" וידיעות בקשר לכללי-בטיחות האנשים. לאחר זאת, הופך ה"מחנה הבסיסי", כאילו במטה-קסמים, למפקדת-רגימנט — ומפקד-הגדוד מקבל פקודת-התראה, המורה לו להתכונן להחלפת היחידה הנמצאת בקוים. הוא חוזר ליחידתו (כרגיל ב-17.00 בערך) ונוקט בצעדים הדרושים למילוי משימתו. השופטים, העוזרים מדים על המשמר, צופים במעשיו. האם מוציא הוא פקודת התראה? האם מועברות הידיעות החיוניות מטה בסולם הפיקוד? באיזה צעדים נוקט הוא כדי לבצע את ההחלפה? ב-00.30 הוא מקבל את הפקודה לבצע את ההחלפה עד 05.00, והשופטים אשר עם יחידתו משמשים כמורי-דרך.

אולם התנועה-קדימה אינה בגדר תנועה שקטה, המבוצעת במתכונת "מנהלית". אש מרגמות של ה"תוקפן" נורקת אל תוך היחידה המחליפה — ואזי יש לאמוד את האבידות והנזק שנגרמו לה. הדבר מבוצע על ידי סידור לפיו מפעילים אנשי ה"תוקפן" זיקוקים פירוטכניים. השופטים הנמצאים עם הגדוד

התקפת יום וכמובן — פעולות סיור ופטרול. לפני התרגיל הוגבר הגדוד ע"י מחלקת מרגמות 4.2 איג"טש, מחלקת טנקים, כיתת קנים-ללא-רתע 75 מ"מ וסוללת הוביצרים בני 105 מ"מ. נוסף לכך, סיפקו מטוסי סילון מ"הכנף ה-1 לאירית צבא-הציו" סיוע-אירי-מהודק. כל גדוד בילה 3 ימים בביצוע התרגיל — והמציאותיות היא שהותה את חוטה-השני שבו. יצירת "אירית מציאותיות" הצריכה נוכחות אויב — ועל כן אורגן לתכלית זו "כוח-תוקפן". כוח זה כלל 4 מחלקות, וכל מחלקה בו "ייצגה" פלוגה. כיון שקבוצת "תוקפנים" זו נועדה ללחום בכל 9 הגדודים (בוה אחר זה, כמובן) הופעלו בבת אחת רק שתי מחלקות — כדי להעניק מנוחה ונופש הולמים לאנשי "כוח" זה. מדי ה"תוקפן" היו בגדי-העבודה הרגילים של חיילי צבא-הציו, אולם אפשר היה לזהותם על ידי סרטים אדומים על הצוארון והשרוול. במקום קסדת הפלדה המוסוות, שחבשוה חיילי צבא-הציו התוקפים, כיסו ה"תוקפנים" את ראשיהם בכובעי-עבודה שהיה עטור סרטים אדומים. כדי להקל עוד יותר את היהוי, לא לבשו ה"תוקפנים" אפודות-שריון* — דבר שנדרש מאנשי כל אחד מהגדודים המתרגלים.

לרשות מנהל התרגיל עמדו 28 קצינים ו-165 ב"ד"א מצבא-הציו. מספרים אלה כללו את "כוח התוקפן", את אנשי הקשר, את "משקי הבטיחות" ואת השופטים. שופטים הוקצו לכל אחד ממדורי המטה שבתוך הגדוד** וכן לדרגי הפיקוד השונים, עד אל דרג המחלקה, ועד בכלל. בכל מסיבות שהם, אסור היה להם לתת עצות למפקד בקשר להחלטה כל שהיא שעמדה לפניו. לשופטים נערך קורס בן 4 ימים, ועם סיומו "לחמו" השופטים את מהלך הקרב, מראשיתו ועד סופו, באמצעות תרגיל-מוצב-פיקוד על מפות — ותרגיל-מוצב-פיקוד על הקרקע עצמה. מפקדת-מנהל-התרגיל היתה עתה מוכנה לתפקידה.

אף כי כל 9 גדודי הרגלים הועברו דרך תרגיל "סיוט", לא ביצעוהו אפילו שניים בדיוק באותו

* במהלך מלחמת קוריאה טופח בצבא ארה"ב שריון גוף אישי — היא "אפודת השריון" להגנה על חלקו העליון של גוף האדם (פרט לידים) בפני פגיעות תחמושת רובים ורסיסי פגזים. לאחר נסיונות לא-מוצלחים ראשוניים, שוכלל ה"שריון", ועל אף סרבולמה הנגרם ע"י משקלו נתקבל על הגייסות. יצוין כי כתוצאה מכך גול משקלן היחסי של פגיעות ראש וידיים לאחר שנתמעטו הפגיעות בגוף. המערה.

** מדורי המטה שבגודד אמריקאי: (1) — קצין שלישות וכוח-אדם; (2) — קצין מודיעין; (3) — קצין מבצעים (והדרכה); (4) — קצין אפסנאות.

אזור הקרב, הרי בתבונה ינהג אותו מג"ד שיציב שם מוצבי-חוקי-לוחם חזק. למרבה-המזל נהגו כך רוב המפקדים — אולם אחדים שלחו כוח קטן מדי, והלו נשטף על ידי כוחות "תוקפנים" עדיפים.

פעילות פיטרול אינה מוגבלת לחיילי צבא-הצי בלבד, משום שה"תוקפנים" פותחים בפעולות פיטרול נרחבות משל-עצמם, שתכליתן הראשית — ללכוד שבויים ולזרוע מהומה בשורות חיילי צבא-הצי. שני הצדדים זוכים להצלחה בלכידת שבויים, ובידי אנשי ה"אויב" מצויות ידיעות חיוניות מסוימות, אשר אותן הם מגלים אם חוקרים אותם כיאות. שני הצדדים משתמשים בעשן כדי לחפות על פעולות ניתוק-מגע וכדי לבלבל את היריב. ה"תוקפנים" נעזרים אפילו בלחמה-פסיכולוגית, בהשתמשם ברמז קוליים כדי לעורר את חיילי צבא-הצי לפול בשבי, כשמזון חם מובטח כגמול לעריקה (נסיון זה לא זכה להצלחה מזהירה).

מעל לראש מזומים מטוסי-סיוור-וקישור בהם משתמש מפקד-הגדוד בשביל להשלים את פטרוליו. הם בולשים אחר פעילות אויב ומדוחים עליה לאנשי צבא-הצי. אפשר אף לתת להם את התפקיד של הופעה כמטוסי סילון מדומים, בשביל משימות סיוע-אווירי-מהודק. אולם אבוי לו למפקד הגדוד המשתמש בהם באופן כזה ואינו מתאם את הפטרולים שלו עם הנציגים הנאותים של ה"קישור למטוסים". השופטים עטים על הזדמנות כזאת של הזנחה, המתירה להם להפנות את ה"סילונים" הידידי-דותיים להתקפה על הפטרולים של אנשי צבא-הצי. תפקידם של רופאים וחובשים המשתתפים במבצע הוא לטפל בחיילים שאותם מציינים השופטים "פצועים", לסמנם בתווית-סיווג ולפנותם. מספרם של אלה הוא בדרך כלל בין 75 ל-80, והם יחזרו בסופו של דבר בדמות אנשי-תחלופת הנשלחים לגדוד.

בשעות היום חלה מפעם לפעם הפוגה בפעילות אולם עם שעות הערב המוקדמות גוברת פעילות ה"תוקפן" ומתבצע על ידי האויב תהליך של "תגבור" בעצמה ניכרת. במשך היום השקיף מנהל התרגיל על מ"ערכי צבא-הצי כדי לראות אם ישנה בהם נקודת תורפה שהיתה מהוה את המקום הי-רצוי בשביל עריכת התקפה כבדה. מש-הושלם תהליך התגבור של ה"תוקפן", מח-ליט מנהל-התרגיל את החלטתו. אם קיים

מפילים או רימוני-עשן במקום שפצצות המרגמות פגעו, כביכול. אש רובים (כדורי סרק) מטרטרת טרטור מבשר רע מעבר החזית, שעה שחיילי צבא-הצי נעים בחשיכה מוחלטת על פני קרקע בלתי-מוכרת. מיד משמגיעים הגייסות לקו, מגלים ה"תוקפנים" את נוכחותם על ידי סדרת התקפות מטרידות ו"ממששות", שכונתן — הסתננות ותפיסת שבויים. זוכרים אתם את שמו של מטות זה? "סיוט"!

מובן ששזוחות שועל כבר נחפרו קודם, אולם אין זה ענין קל לשבת בתוכן ולהדוף את ההתקפות המתמידות. אשר למוצב-הפיקוד של הגדוד, רשאי המפקד לעבור אל תוך מוצב-פיקוד שכבר הוקם על ידי היחידה שהוחלפה. קוי הטלפון כבר הונחו שם. אולם ממוצב הפיקוד וקדימה חייב הגדוד להניח את קוי הטלפון שלו עצמו. מפקדים אחדים בוחרים במוצב-הפיקוד שכבר הוקם, ואילו אחרים מבכרים לארגן מוצב-פיקוד חדשים.

כאשר מפציע השחר מעל לחיילים העייפים, כבר נעלמו ה"תוקפנים" עם החשיכה, עדיין שרויים הם בשטח, אולם לא על נקלה אפשר לראותם. עתה על מפקד הגדוד לפתוח בפעולות פטרול נמרצות כדי למצוא את האויב ולמנוע התקפת הפתעה. אולם את הפטרולים יש לתאם עם נציגי החילות המסייעים שבמדור-המבצעים — ואם שוכחים לעשות זאת, עלול הפטרול להכחד על ידי אש גייסותיך אתה. במקרים אחדים נפל גורל מר זה בחלקם של חיילי צבא-הצי שנמצאו בפטרול. לעתים מוכרו כי אנשי פטרולים מסויימים כולם מתים או פצועים, דבר המציג את הבעיה כיצד להחזיר את הפצועים לקויד אתה. מאחר שגבעה 620 היא התואי החולש על

המתנים להתקפת אויב נוספת שאינה מתממשת ל-
 עולם. בין 23.00 ו-24.00 מקבל מפקד הגדוד פקודת
 מבצע המורה לו להנחית התקפה ב-08.00, כשגבעה
 620 היא היעד. כאן יחדלו להשתמש בתחמושת סרק
 — וכל כלי-נשק האורגני-לגדוד או המסניע לו, יזכה
 בהודמנות לשחרר את מלוא עצמתו הקטלנית. ו-
 באותו זמן עצמו תהיה עתה למפקד הגדוד ההודמ-
 נות לקדם את גדודו באמצעות שלבי אש-ותמרון
 כדי לתפוס את הגבעה שהיא „סלע המחלוקת“.

ההתקפה מתחילה בהטלת ריכוזי אש כבדים
 של ארטילריה ומרגמות 4.2 על שטח אויב.
 במשך הזמן נכנסים לפעולה המרגמות בנות
 81 ו-60 מ"מ, וכן מקלעים וקנים-ללא-רתע בני 75
 מ"מ. פגזי זרחן-לבן מצינינים ציון-של-ממש את
 המטרה בשביל סיוע-האוויר-המהודק ומטוסי הסילון
 המיללים של צבא-הצי מפילים את מטעני פצצותיהם
 בדייקנות ראויה לציון, ברגע שהורו עליו מראש
 יוצאות ומתקדמות יחידות-המשנה הראשונות של
 הרגלים משמאל כדי לתפוס את גבעה 550. כאן
 מופיע יסוד בלתי-מציאותי (אולם הוא מקל על ה-
 הבקרה והתצפית במשך תרגיל האימוץ): הקצינים
 מכסים את קסדותיהם בכד אדום בולט, והמשיקים
 משתמשים לאותה מטרה בכד כתום. האנשים מתקד-
 מים בהתמדה באמצעות אש-ותמרון, וכובשים את
 יעדם. מיד משכבשוהו וארגוהו מפלסים באגף
 הימני צותות הטנקים-רגלים דרך עד אל „גבעת
 הטנק“ ואל פסגתה. כששני תואי קרקע אלה ברשותו,
 מזמין מפקד הגדוד ריכוז כבד אחרון של עצמת
 אש — וזמן קצר אחר-כך פורצים בסער אנשי צבא-
 הצי שלו אל ראש הצוקים המסולעים של גבעה 620.

ה„תוקפן“ בפעולה.

מוצב-חוץ לוחט על גבעה 620 — הרי עתה מאלצת
 אותו פעילות האויב לסגת לעבר הכוחות העיקריים
 של הגדוד, ואחת היא מה היתה עצמתו. ל-18.00
 מסולקים גם מוצבי-התשמוע שעל גבעה 550 ועל
 „גבעת הטנק“ (השופטים סוברים כי החלטה נבונה
 היא להקים מוצבי-תשמוע על גבעות אלו — ורוב
 מפקדי הגדודים אמנם עשו זאת).

טקטיקת-„התוקפנים“ הופכת פשוטה, יחסית, עם
 רדת החשיכה. באגף אחד עורכים הם התקפת הטעיה,
 בעוד שבאחר (הנבחר על ידי מנהל התרגיל) הם
 מנחיתים התקפה ראשית. בעיתו של מפקד הגדוד
 היא, כמובן, להחליט מהי התקפת ההטעיה ומהי
 ההתקפה האמיתית. מתי והיכן יטיל לקרב את
 עתודות? (מפקדי-גדודים אחדים שקעו כאן בצרות,
 משום שדומה היה כי בטרם זמן החליטו כי נקודה
 מסוימת זו או אחרת היא המקום בו תונחת ההתקפה
 הראשית. כתוצאה מכך, הם ריכוזו את כוחותיהם
 באותו שטח מסוים. השופטים מניחים כי במקרים
 אלה — נודע למפקדי-הגדודים מפי חבריהם שקדמו
 להם בשטח כי אלה הם המקומות בהם הונחתה
 התקפת „התוקפן“. כמובן שההתקפה עליהם לא
 הונחתה באותו מקום גופו, דבר שבלבלם עד מאוד).
 להתקפת ההטעיה אין השופטים שעם „התוק-
 פנים“ אינם מתירים לעולם כי התקפת-ההטעיה
 תחדור את מערך חיילי צבא-הצי. אולם כיצד יכול
 מפקד הגדוד לדעת זאת? את החשיכה מפלחים ירי
 תחמושת-סרק, צעקות האנשים משני הצדדים ו-
 דימוני תאורה מתנפצים. בין 20.00 ו-21.00 מאלצת
 ההתקפה הראשית של „התוקפן“ להסיג אחת מ-
 פלוגות צבא-הצי. שעה שהפלוגה-המגינה נהדפת
 לאט לאחור מעמדות-הגבעה שלה, נתפ-
 סים שבויים ע"י „התוקפן“.

לפני מפקד-הגדוד עומדת עתה ה-
 החלטה בענין התקפת-נגד כדי לשוב ו-
 ללכוד את-גזרת העמדה שנפלה בידי ה-
 אויב. משהחליט את החלטתו והודיע על
 כך נדרשים כרגיל בין 40 דקות לשתי
 שעות כדי לבצע את הלכידה-מחדש, אף
 כי גדוד אחד חזר-ותפס במהירות את
 עמדותיו תוך 15 דקות אחר הנחתת הת-
 קפת-הנגד.

לשעה 23.00 כבר הוציאה מנהלת ה-
 תרגיל את „התוקפנים“ מפעילות במשחק;
 ובחשכת הלילה מוסיפים חיילי-צבא-הצי
 העייפים לשמור על עירינת וכווננות, ב-

לים את הנקודות שהיו ראויות לבקורת או לשבח. הגייסות נעים חזרה אל שטח הכינוס שלהם כדי לעלות על המשאיות. במשך כל המבצע עבדו השופטים ב־ מרץ וללא יגיעה, במלאם גליונות־בדיקה מפורטים, שישמשו נתונים רבי־ערך בש־ כיל מפקד הגדוד, לצורך ניהול האימונים בגדוד בעונה הבאה. בעזרת ידיעות אלה יהיה ודאי ביכולתו לתקן פגמים ולשפר את פעולותיו. „משׁ־קיי־בטיחות“ עבדו עם השופטים שבכל רמות הפיקוד, ושופטים אלה שימשו אף כקציני בטיחות בשעת ירי־חי. לעתים, פרט במשך שלב ההתקפה המסימת, האטה פעילותם את התנועה עד לצעד „מורט־עצבים ממש“, אולם אמצעי

הבטיחות הריהם דבר חיוני.

מפקדי גדודים שהיו חדשים בתפקידם, סוברים כי התרגיל הוא רב־ערך, אף מבלי להביא בחשבון את ההתנסות בשליטה־ממש בגדוד, שניתנה להם פה. הם מצאו כי שעה שהדבר נוגע לגייסות וצידוד־ ממש — שונים במידת־מה גורמי הזמן והמרחב מכפי שהנם כשהמדובר הוא בתרגיל־מוצב־פיקוד גרידא. הם אף למדו, עקב תחבולות השופטים ומוי־ מותיהם, כי ידיעות על האויב צריך שתועברנה במהירות מהחזית לעורף. בהתחשב במגבלות, שנכפו הן על יחידות והן על שופטים, על ידי פרטים מלאכותיים — שאי־אפשר היה להמנע מהם — ניתן לסכם כי התרגיל שימש אימון מצוין בשביל גדודי הרגלים של הדיביזיה וכן בשביל החילות המסייעים להם. למפקדים ולגייסותיהם, מרמת הגדוד ומטה ועד אל הרובאי הפרט, ניתנה הזדמנות לנהל תרגיל ירי חי (או להשתתף בו) אשר הקיף מבצעי יום ולילה, תנועה, שימוש בכלי־נשק מסייעים ותיאומם. אף כי בעת התרגיל ראוהו כ„סיוט־לילה במטוח־ לילה“, הרי תוצאותיו היו באמת כדאיות בהחלט.

לא נקבע „פתרון בית־190“ להתקפה מסימת זו (כשם שלא נקבע פתרון כזה לכל שלב אחר בתרגיל), אולם הפתרון שהעדיפוהו אמר: לתפוס את גבעה 550, לתפוס את „גבעת הטנק“ ואחר להעביר את העתודה דרך מערך היחידה שעל גבעה 550 כדי להסתער על גבעה 620 ולתפסה. היו לפחות 3 גירסאות לפתרון זה, דבר שאינו מפתיע ואף אינו סיבה לביקורת. הן היו: (1) תפיסת גבעה 550, תפיסת „גבעת הטנק“ ואחר הסתערות על גבעה 620 מ„גבעת הטנק“ — תמרון שהיה כרוך בתנועה על פני שדה אורז טובעני; (2) תפיסת גבעה 550, תפיסת „גבעת הטנק“, ואחר־כך הסתע־ רות על גבעה 620 בתנועה אלכסונית בין גבעה 550 וגבעת הטנק; (3) תפיסת גבעה 550 ואחר העברת העתודה דרכה, על־מנת לתפוס את גבעה 620, תוך התעלמות מוחלטת מ„גבעת הטנק“, פרט להנחתת אש עליה.

עתה, כשגבעה 620 בידיה סים מפקד הגדוד בהצלחה את תרגיל ה„סיוט“ שלו, בכך נסתים התרגיל מלבד שיחת־סיכום־וניתוח קצרה, בה מע־